

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет/інститут філософський

Кафедра соціальної психології та психології розвитку

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень

Освітня програма «Організаційна психологія»

Спеціальність 053 Психологія

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 11 від 25 червня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень
Викладач (-і)	Заграй Л. Д., Гринчук О. І.
Контактний телефон викладача	+380 50 837 94 43 +380937797230
E-mail викладача	Todoriv_larisa@i.ua
Формат дисципліни	Очна й заочна форми навчання
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://magpsychol.pu.if.ua
Консультації	Раз на тиждень відповідно до графіка консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Мета – формування компетентностей з методології наукових досліджень. Завдання – сформувані компетентності теоретичного та практичного характеру, які стосуються:</p> <p>здатності проведення досліджень на відповідному рівні здатності генерувати нові ідеї (креативність) уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність здатності діяти на основі етичних міркувань (мотивів) здатності діяти соціально відповідально та свідомо здатності розробляти та управляти проектами здатності мотивувати людей та рухатися до спільної мети здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості. обираючи і застосовувати валідні та надійні методи наукового дослідження.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета – формування компетентностей з методології наукового дослідження. Завдання курсу – сформувані розуміння методології наукового дослідження; розуміння та здатність застосувати у власних дослідженнях систему наукового категоріального апарату, систему загально-наукових та методологічних принципів наукового дослідження; здатність організувати та проводити наукові дослідження.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<ul style="list-style-type: none"> - Розуміти логіку процесу організації та проведення наукового дослідження; - формулювати робочі гіпотези та визначати дослідницькі завдання; - підбирати адекватні методи наукового дослідження з метою вирішення дослідницьких завдань; - розробляти теоретичну модель наукового дослідження; - визначати діагностичні виміри досліджуваних явищ; - розробляти емпіричну модель наукового дослідження; - підготувати тези наукових повідомлень та наукових статей; - рецензувати наукові статті; - вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності; дотримуватися принципів академічної доброчесності; - презентувати результати дослідження в усній та письмовій формах на рідній та іноземній мовах за допомогою інформаційних технологій, вести дискусію. 	

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу					
Вид заняття			Загальна кількість годин 90		
			Очна форма навчання	Заочна форма навчання	
Лекції			12	6	
семінарські заняття / практичні / лабораторні			18	2	
самостійна робота			60	82	
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)		Нормативний / Вибірковий	
1	Психологія	1		Нормативний	
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Наука і наукові дослідження в сучасному світі. 1. Поняття «науки». Класифікація наук. 2. Наукове дослідження та його складові. 3. Виникнення та еволюція науки.	Лекція семінар	Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. Посібник для студентів / За ред. А.Є.Конверськог о. Київ. Центр учбової літератури, 2010. 352 с. (5-12; 35-40 сс.) 216 с. Заграй Л.Д. Методи і вимоги до написання магістерської роботи. Івано-Франківськ, 2019. 68 с. (7-15 сс.).	Опрацювати питання лекції з метою участі у семінарському занятті. Визначити основні етапи розвитку науки. Окреслити розвиток науки в Україні (4 години); пройти тестування по темі).	5 балів максимальний бал за відповідь + 2 бали тестування	2 тижні
Тема 2. Теоретичні та методологічні принципи науки. 1. Принципи теоретичного пізнання. 2. Методолгія дослідження 3. Фундаментальна або філософська методологія. Загальнонаукова методологія. 4. Загальнонаукові принципи дослідження	Лекція Семінар	Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. Посібник для студентів / За ред. А.Є.Конверськог о. Київ. Центр учбової літератури, 2010. 352 с. (12-35).	Опрацювати питання теми за конспектом і зазначеним джерелом (4 години); пройти тестування	5 балів усна відповідь + 2 бали тестування	2 тижні

5. Конкретнонаукова методологія. Методи і техніка дослідження.					
<p>Тема 3. Технологія наукового дослідження.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алгоритм науково-дослідного процесу. 2. Організаційна стадія науково-дослідного процесу. 3. Дослідна стадія науково-дослідного процесу. 4. Завершальна стадія науково-дослідного процесу. 5. Ефективність наукових досліджень. 	Лекція Практичне заняття	<p>Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. Посібник для студентів / За ред. А.Є.Конверського. Київ. Центр учбової літератури, 2010. 352 с. (42-54 сс.). Заграй Л.Д. Методи і вимоги до написання магістерської роботи. Івано-Франківськ, 2019. 68 с. (14-29 сс.).</p>	<p>Опрацювати питання теми за матеріалом лекції і зазначеними джерелами; пройти тестування; розробити обґрунтування проблеми дослідження, визначити об'єкт, предмет мету, завдання дослідження на прикладі власної теми магістерської роботи (8 годин)</p>	5 балів усна відповідь + 2 бали тестування + 10 балів за виконане завдання	4 тижні
<p>Тема 4. Теоретичні методи наукового дослідження.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність теоретичних методів наукового дослідження 2. Характеристика основних теоретичних методів наукового дослідження 3. Загально-логічні методи і прийоми дослідження. 4. Рівні наукового дослідження (теоретична та емпірична моделі дослідження). 	Лекція	<p>Баскаков А.Я. Н.В.Туленков. Методологія наукового дослідження. К.: Издательство МАУП, 2004. 216 с. (55-60 сс.)</p>	<p>Опрацювати питання теми за лекційним матеріалом; за зазначеним підручником опрацювати рівні наукового дослідження. Що допоможе зрозуміти процес розробки моделі дослідження; пройти тестування по темі. Розробити теоретичну модель дослідження, визначити емпіричні індикатори дослідження (6 годин)</p>	2 бали за тестування + 15 балів за виконане завдання (розробка теоретичної моделі дослідження) +15 балів (визначення індикаторів дослідження)	4 тижні
<p>Тема 5. Методологія створення наукових публікацій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види наукових публікацій. 2. Наукова монографія 	Лекція	<p>Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. Посібник</p>	<p>Опрацювати питання теми. Пройти тестування по темі. Підготувати</p>	2 бали тестування по темі + 15 балів повідомл	4 тижні

<p>як вид наукової публікації. Структура та вимога до написання.</p> <p>3. Наукова стаття як вид наукової публікації. Вимоги до написання статті.</p> <p>4. Тези наукової доповіді (повідомлення).</p> <p>5. Методичні вимоги до написання наукових доповідей.</p>		<p>для студентів / За ред. А.Є.Конверською о. Київ. Центр учбової літератури, 2010. 352 с. (112-121 сс.).</p>	<p>тези для виступу за доповідно обраною темою. Зробити рецензію на наукову статтю враховуючи дотримання вимог до структури (8 годин).</p>	<p>ення і презентація +10 балів рецензія статті</p>	
6. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Виступи на семінарських заняттях (за заняття по 5 балів кожне) – 15 балів; • Результати тестування по темах (2 бали за тест по темі) – 10 балів; • Розробка обґрунтування проблеми дослідження (формулювання теми, об'єкту, предмету, мети та завдань дослідження) – 10 балів; <ul style="list-style-type: none"> • Розробка теоретичної моделі дослідження – 15 балів; • Визначення діагностичних вимірів емпіричного дослідження – 15 балів; • Написання та презентація наукових повідомлень - 15 балів; • Написання рецензії на наукову статтю з психологічної проблематики враховуючи дотримання вимог до структури - 10 балів; • Підсумкове тестування – 10 балів. 				
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Критерії оцінки розробки обґрунтування проблеми дослідження.</p> <p>9-10 балів (відмінно) – завдання виконано в повному обсязі: розроблено обґрунтування проблеми дослідження, прописана актуальність проблеми, чітко і правильно визначено об'єкт, предмет, мету, завдання дослідження на прикладі власної теми магістерської роботи. Оформлена та вчасно здана письмова робота.</p> <p>7-8 балів (добре) – завдання виконано в повному обсязі: розроблено обґрунтування проблеми дослідження, прописана актуальність проблеми, не чітко або невірно визначено один із зазначених компонентів дослідження: об'єкт, предмет, мету або завдання дослідження на прикладі власної теми магістерської роботи. Оформлена та вчасно здана письмова робота.</p> <p>5-6 балів (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, не чітко прописана актуальність проблеми, прослідковуються істотні помилки у зазначенні компонентів дослідження: об'єкті, предметі, меті або завдання дослідження на прикладі власної теми магістерської роботи. Робота оформлена частково.</p> <p>3-4 бали (незадовільно) завдання виконане частково,</p>				

актуальність проблеми не зазначена,, прослідковуються істотні помилки у зазначенні компонентів дослідження або дані компоненти відсутні: об'єкти, предмети, мети або завдання дослідження на прикладі власної теми магістерської роботи. Робота оформлена частково і знада не вчасно.

1-2 бали (незадовільно) – завдання практично не виконано, складається з окремих малозмістовних тез, які за своїм змістом не відображають суті завдання. Робота не оформлена, здана не вчасно чи відсутня.

0 балів – завдання відсутнє.

Критерії оцінки розробки теоретичної моделі дослідження

13-15 балів (відмінно) – завдання виконано в повному обсязі, студент визначив підхід, який лежить в основі теоретичної моделі дослідження (системний, синергетичний, структурно-функціональний), визначив структурні елементи об'єкта, визначив основні індикатори дослідження. Представлена модель є змістовною, повною та структурованою відповідно підходу. Графічно виконана робота здана вчасно.

10-12 балів (добре) – завдання виконано в повному обсязі, студент не чітко визначив підхід, який лежить в основі теоретичної моделі дослідження (системний, синергетичний, структурно-функціональний), визначив не всі структурні елементи об'єкта, визначив основні індикатори дослідження. Представлена модель є змістовною, можливо не повною та структурованою з деякими невідповідностями підходу. Графічно виконана робота здана вчасно.

7-9 балів (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, студент не чітко визначив підхід (або не визначив взагалі), який лежить в основі теоретичної моделі дослідження (системний, синергетичний, структурно-функціональний), визначив не всі структурні елементи об'єкта, частково визначив основні індикатори дослідження. Представлена модель є змістовною, не повною та не структурованою. Графічно виконана робота здана не вчасно.

4-6 балів (незадовільно) – завдання виконано частково, студент не визначив підхід, який лежить в основі теоретичної моделі дослідження (системний, синергетичний, структурно-функціональний), визначив не всі структурні елементи об'єкта, не визначив основні індикатори дослідження. Представлена модель не є змістовною, не повною та не структурованою. Графічно не виконана робота, здана не вчасно.

1-3 бали (незадовільно) — завдання практично не виконано, складається з окремих малозмістовних тез, які за своїм змістом не відображають суті завдання. Робота не оформлена, здана не вчасно чи відсутня.

0 балів – завдання відсутнє.

Критерії оцінки визначення діагностичних вимірів емпіричного дослідження

13-15 балів (відмінно) – завдання виконано в повному обсязі, студент визначив усі індикатори емпіричного дослідження, під кожен індикатор визначив конгруентний метод та методику дослідження. Представлена емпірична модель є змістовною, повною та структурованою відповідно обраного підходу. Графічно виконана робота здана вчасно.

10-12 балів (добре) – завдання виконано в повному обсязі, студент не чітко визначив усі індикатори емпіричного дослідження, не під кожен індикатор визначив конгруєнтний метод та методику дослідження. Представлена модель є змістовною, можливо не повною та структурованою відповідно обраного підходу (або з деякими неточностями). Графічно виконана робота здана вчасно.

7-9 балів (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, студент визначив не усі індикатори емпіричного дослідження, не під кожен індикатор визначив конгруєнтний метод та методику дослідження. Представлена модель є змістовною, не повною та не структурованою. Графічно виконана робота здана не вчасно.

4-6 балів (незадовільно) – завдання виконано частково, студент не визначив індикатори емпіричного дослідження, не визначив конгруєнтний метод та методику дослідження індикаторів. Представлена модель не є змістовною, не повною та не структурованою. Графічно не виконана робота, здана не вчасно.

1-3 бали (незадовільно) — завдання практично не виконано, складається з окремих малозмістовних тез, які за своїм змістом не відображають суті завдання. Робота не оформлена, здана не вчасно чи відсутня.

0 балів – завдання відсутнє.

Критерії оцінки наукових повідомлень

13-15 балів (відмінно) – завдання виконано в повному обсязі, студент написав наукове повідомлення (тези) на обрану ним тему, дотримуючись вимог до структури наукового повідомлення (тез). Повідомлення містить усі елементи згідно вимог, об'єм роботи та її оформлення відповідає вимогам. Студент презентував своє повідомлення на практичному занятті. Робота здана вчасно.

10-12 балів (добре) – завдання виконано в повному обсязі, студент написав наукове повідомлення (тези) на обрану ним тему, дотримуючись вимог до структури наукового повідомлення (тез). Повідомлення містить усі елементи згідно вимог, об'єм роботи та її оформлення відповідає вимогам. Студент не презентував своє повідомлення на практичному занятті. Робота здана вчасно.

7-9 балів (задовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, студент написав наукове повідомлення (тези) на обрану ним тему, не дотримуючись вимог до структури наукового повідомлення (тез). Повідомлення містить не усі елементи згідно вимог, об'єм роботи та її оформлення не повністю відповідає вимогам. Студент не презентував своє повідомлення на практичному занятті. Робота здана вчасно.

4-6 балів (незадовільно) – завдання виконано не в повному обсязі, студент написав наукове повідомлення (тези) на обрану ним тему, не дотримуючись вимог до структури наукового повідомлення (тез). Повідомлення виконано не відповідно до вимог, об'єм роботи та її оформлення не відповідає вимогам. Студент не презентував своє повідомлення на практичному занятті. Робота здана не вчасно.

1-3 бали (незадовільно) — завдання практично не виконано, складається з окремих малозмістовних тез, які за своїм

	<p>змістом не відображають суті завдання. Студент не презентував своє повідомлення на практичному занятті. Робота не оформлена, відповідно до вимог, здана не вчасно чи відсутня. 0 балів – завдання відсутнє.</p> <p>Критерії оцінки написання рецензії на наукову статтю</p> <p>9-10 балів (відмінно) – написана студентом рецензія з психологічної проблематики виконана відповідно до вимог структури наукової статті. Прорецензовані усі структурні компоненти статті. Визначено відповідність змісту статті заявленій в назві темі. Наскільки доступна стаття читачам, на яких вона розрахована, з погляду мови, стилю, розташування матеріалу, наочності таблиць, діаграм, малюнків. Наскільки стаття відповідає сучасним досягненням у зазначеній галузі. У чому конкретно полягають позитивні сторони, а також недоліки рецензованої статті. Оформлена та вчасно здана письмова робота.</p> <p>7-8 балів (добре) — написана студентом рецензія з психологічної проблематики виконана відповідно до вимог структури наукової статті. Прорецензовані усі структурні компоненти статті. Не визначено відповідність змісту статті заявленій в назві темі. Не чітко зазначено наскільки доступна стаття читачам, на яких вона розрахована, з погляду мови, стилю, розташування матеріалу, наочності таблиць, діаграм, малюнків. Наскільки стаття відповідає сучасним досягненням у зазначеній галузі. Не чітко вказано у чому конкретно полягають позитивні сторони, а також недоліки рецензованої статті. Оформлена та вчасно здана письмова робота.</p> <p>5-6 балів (задовільно) – написана студентом рецензія з психологічної проблематики виконана не відповідно до вимог структури наукової статті. Прорецензовані не усі структурні компоненти статті. Не визначено відповідність змісту статті заявленій в назві темі. Не чітко зазначено наскільки доступна стаття читачам, на яких вона розрахована, з погляду мови, стилю, розташування матеріалу, наочності таблиць, діаграм, малюнків. Наскільки стаття відповідає сучасним досягненням у зазначеній галузі. Не чітко вказано у чому конкретно полягають позитивні сторони, а також недоліки рецензованої статті. Оформлена та вчасно здана письмова робота. Робота оформлена частково.не вчасно здана.</p> <p>3-4 бали (незадовільно) – завдання виконано частково. Прорецензовані окремі структурні компоненти статті. Не визначено відповідність змісту статті заявленій в назві темі. Не чітко зазначено наскільки доступна стаття читачам, на яких вона розрахована, з погляду мови, стилю, розташування матеріалу, наочності таблиць, діаграм, малюнків. Не визначено наскільки стаття відповідає сучасним досягненням у зазначеній галузі. Не вказано у чому конкретно полягають позитивні сторони, а також недоліки рецензованої статті. Робота не оформлена і здана не вчасно.</p> <p>1-2 бали (незадовільно) – завдання практично не виконано, складається з окремих малозмістовних тез, які за своїм змістом не відображають суті завдання. Робота не оформлена, здана не вчасно чи відсутня. 0 балів – завдання відсутнє.</p>
Семінарські заняття	Критерії поточного оцінювання здійснюються за 5-бальною

	<p>шкалою і відповідають загальним рекомендаціям щодо оцінювання при підсумковому контролю.</p> <p>«Відмінно» (5) 5 балів – тему засвоєно повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з матеріалом сформовані. У відповідях студента чітко простежується вміння аналізувати, диференціювати, узагальнювати інформацію, оцінювати факти, події, оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень. Студент опирається у знаннях не тільки на лекційний матеріал та навчальні посібники, але й оперує матеріалом сучасних наукових досліджень.</p> <p>«Добре» (4) 4 бали – тема засвоєна повністю, без прогалин. Сформовані вміння аналізувати, систематизувати, узагальнювати інформацію. Дано правильну відповідь на всі питання, можливі незначні неточності. Відповідь може носити переважно репродуктивний характер, немає цілісності у сприйнятті матеріалу, існують неточності у трактуванні понятійного апарату.</p> <p>«Задовільно» (3) 3 бали – існують прогалини у знаннях. Відповіді неповні, не чіткі, простежується невміння інтегрувати матеріал. Студент не дає відповіді на всі питання плану семінару.</p> <p>«Незадовільно» (2) 0 балів – основні питання теми засвоєні мінімально, або ж не засвоєні, відсутність вміння аналізувати, систематизувати, узагальнювати інформацію, мінімальний рівень репродуктивних знань, нема відповідей на допоміжні</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Студент допускається до підсумкового контролю (тестування) при умові здачі усіх практичних завдань. Залік виставляється студенту за умови здачі усіх практичних завдань та виконання підсумкового тесту. Заліком є сума балів набраних студентом протягом семестру за усі види роботи: усні оцінки за роботу на семінарах, результати тестування по темах, виконання практичних завдань, підсумковий тест.</p>
<p>7. Політика курсу</p>	
<p>Викладання курсу ґрунтується на принципах академічної доброчесності. Студент виконує завдання, які зазначено у програмі (силабусі) вчасно. Всі завдання курсу повинні бути виконаними незважаючи на причину відсутності студента на занятті. Відсутність студента на занятті без поважної причини передбачає зниження балів, які відводяться на обговорення питань семінарських та лекційних занять, а також захисту розробки на занятті (по 5 балів за кожен розробку).</p>	
<p>8. Рекомендована література</p>	
<p>Баскаков А.Я. Н.В.Туленков. Методология научного исследования. К.: Издательство МАУП, 2004. 216 с.</p> <p>Заграй Л.Д. Методичні рекомендації до підготовки кваліфікаційних робіт [Електронний ресурс]. Режим доступу: http:// pu.if.ua/depart/SocialPsychology/ua/66/</p> <p>Заграй Л.Д. Методи і вимоги до написання магістерської роботи. Івано-Франківськ, 2019. 68 с.</p> <p>Крушельницька О.В. Методология та організація наукових досліджень: Навч. Посібник. К.: Кондор, 2003. 192 с.</p> <p>Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. Посібник для студентів / За ред. А.Є.Конверського. Київ. Центр учбової літератури, 2010. 352 с.</p> <p>Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://books.br.com.ua/themes/132/355</p>	

Викладач _____